

13. ΟΙ ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΥΠΩΣΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΝΟΜΙΣΜΑΤΟΣ

13α. ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΤΡΑΠΕΖΟΓΡΑΜΜΑΤΙΟ

Οι προπαρασκευαστικές εργασίες για την τύπωση του ευρωπαϊκού τραπεζογραμμάτιου έχουν ανατεθεί στην ομάδα εργασίας του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Ιδρύματος «working group on printing and issuing a European banknote». Συμμετέχουν εκπρόσωποι των εθνικών ιδρυμάτων εκτύπωσης ενώ τη γραμματεία καλύπτει το ENI. Οι εργασίες της ομάδας αυτής τελειώνουν τον Μάιο του 1998.

Έχει αποφασισθεί να εκδοθούν επτά αξίες τραπεζογραμμάτων Ευρώ που θα φέρουν τα ακόλουθα χρώματα: 1) 5 Ευρώ, γκρι χρώματος, 2) 10 Ευρώ, κόκκινο, 3) 20 Ευρώ, μπλε, 4) 50 Ευρώ, πορτοκαλί, 5) 100 Ευρώ, πράσινο, 6) 200 Ευρώ, κίτρινο και 7) 500 Ευρώ, βυσσινί. Επειδή τα τραπεζογραμμάτια των 200 και 500 Ευρώ είναι μεγάλες αξίες που δεν ζητούνται από το κοινό, ορισμένες χώρες (π.χ. η Γαλλία) πιθανόν να μη κυκλοφορήσουν στο εθνικό τους έδαφος τις αξίες αυτές.

Ψ Το Ευρώ θα φέρει και στις δύο όψεις του ενιαία ευρωπαϊκά χαρακτηριστικά, ενώ η ονομασία θα φέρει και τον ελληνικό τίτλο ΕΥΡΩ. Το Ευρωπαϊκό Νομισματικό Ίδρυμα (ENI) προκήρυξε διαγωνισμό μεταξύ σχεδιαστών, που προτάθηκαν από τις εθνικές κεντρικές τράπεζες, για τις δύο όψεις των επτά αξιών του Ευρώ. Η προθεσμία υποβολής των σχεδίων έληξε στις 13/9/1996 και η επιλογή έγινε από επιτροπή ειδικών. Με βάση τις εργασίες μιας συμβουλευτικής ομάδας (Detail Design Choise Advisory Group) αποτελούμενης από ιστορικούς της τέχνης, σχεδιαστές και ειδικούς για την αντίληψη μέσω των αισθήσεων, έγινε επιλογή δύο θεμάτων για τους σχεδιαστές α) «Εποχές και τεχνολογίες της Ευρώπης» που θα αντιπροσωπεύουν μια ξεχωριστή περίοδο από την ευρωπαϊκή πολιτιστική ιστορία (Κλασική, Ρωμανική, Γοτθική, Αναγεννησιακή, Μπαρόκ και Ροκοκό, εποχή αρχιτεκτονικής σιδήρου και γυαλιού, εποχή της σύγχρονης αρχιτεκτονικής του 20ού αιώνα) β) αφηρημένη παράσταση σύγχρονης τεχνολογίας. Η πρόταση για την απεικόνιση των πορτραίτων των ιδρυτών της σύγχρονης Ευρώπης (Αντενάουερ, Μοννέ, Ντε Γκάσπερι) απορρίφθηκε για να μην υπάρξουν τριβές μεταξύ των κρατών.

Στις 26 και 27/9/96 μία 14μελής επιτροπή (the jury) αποτελούμενη από ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες στο μάρκετινγκ, τη διαφήμιση, το σχέδιο και την ιστορία έκρινε τα υποβληθέντα σχέδια. Ο ρόλος των εμπειρογνώμωνων ήταν να εκτιμήσει τη δημιουργικότητα, την αισθητική και το στυλ των σχεδίων, ενώ ελήφθησαν υπόψη η φιλικότητα προς τον χρήστη και η δημόσια αποδοχή. Η επιτροπή επέλεξε δύο ομάδες: μία με πέντε σειρές σχεδίων από τις εποχές και τεχνολογίες της Ευρώπης και μία με πέντε σειρές σχεδίων από τις αφηρημένες παραστάσεις σύγχρονης τεχνολογίας. Κατόπιν ζήτησε να διεξαχθεί δημοσκόπηση για να ερευνηθεί ο βαθμός δημόσιας αποδοχής. Το ENI επέλεξε την εταιρία «Γκάλλοπ - Ευρώπη» που έλαβε συνεντεύξεις από 1.900 Ευρωπαίους πολίτες που ήταν επαγγελματίες στην επεξεργασία και διακίνηση τραπεζογραμμάτων ή εκπρόσωποι παραγωγικών τάξεων. Οι απαντήσεις δόθηκαν με βάση συγκεκριμένο ερωτηματολόγιο την περίοδο 7 με 13/10.96. Στις 3/12/96 το Συμβούλιο του ENI επέλεξε τη μία από τις δέκα σειρές. Στην κρίση του μέτρησαν η πρόταση της ανωτέρας επιτροπής (the jury), το αποτέλεσμα της δημοσκόπησης και η τεχνική άποψη της ομάδας εργασίας για την τύπωση και την έκδοση του ευρωπαϊκού τραπεζογραμμάτιου του ENI.

Στη διάρκεια του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Δουβλίνου (13 και 14 /12/96) παρουσιάστηκαν τα σχέδια των 7 αξιών τραπεζογραμμάτων του Ευρώ που τελικά επελέγησαν. Νικητής του διαγωνισμού του σχεδίου υπήρξε ο συνάδελφος της Διεύθυνσης Εκτύπωσης Τραπεζογραμμάτων, Ταμείων και Ασφαλείας της κεντρικής τράπεζας της Αυστρίας **Robert Kalina**.

Ψ Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στα χαρακτηριστικά ασφαλείας για να αντιμετωπισθούν και να εξουδετερωθούν απόπειρες πλαστογραφίας. Η εμπειρία είναι απογοητευτική για την παλαιά αξία των 100 δολαρίων ΗΠΑ η οποία έχει παραχαραχθεί σε μεγάλη κλίμακα και σε παγκόσμιο επίπεδο. Για το λόγο αυτό, εξετάζεται η χρήση των εξής χαρακτηριστικών ασφαλείας με την παρατήρηση ότι όσο μεγαλύτερη είναι η αξία του τραπεζογραμμάτιου τόσο περισσότερα θα είναι τα χαρακτηριστικά:

1) Αναγνωρίσιμα με την όραση χαρακτηριστικά ασφαλείας που μπορούν να ελεγχθούν χωρίς τεχνική βοήθεια:

1α) τοπικό πολυτονικό υδατογράφημα (registered multitone watermark), π.χ. πορτραίτο συνδυαζόμενο με ένα πολύ φωτεινό ηλεκτροδιαβρωτικό συρμάτινο υδατογράφημα (electrotype wire watermark).

1β) ενσωματωμένη στο χαρτί γραμμή ασφαλείας συνδυασμένη με λεπτοτυπογραφία και μικροτυπογραφία που είναι δύσκολο να αναπαραχθεί φωτοτυπικά (security thread combined with mini and microlettering)

1γ) διαφανή στοιχεία (see-through registers) που τυπώνονται στην ίδια θέση της εμπροσθίας και οπισθίας όψης του τραπεζογραμμάτιου. Εάν δει κανείς το τραπεζογραμμάτιο στο φως, τότε τα στοιχεία της μιας όψης συμπληρώνουν αυτά της άλλης και σχηματίζουν μια ενιαία και πλήρη εικόνα

1δ) επιλογή και συνδυασμός κατάλληλων χρωμάτων και χρήση χαλκογραφικής εκτύπωσης (suitable colours with intaglio printing) σε μία ευρεία τονική σειρά που καθιστά δύσκολη την αναπαραγωγή του τραπεζογραμμάτιου

1ε) αναγνωρίσιμο με την αφή ανάγλυφο από μελάνι (intaglio printing relief with tactile properties) που μπορεί να εφαρμοσθεί στη μία όψη των τραπεζογραμμάτων

1ζ) αναγνωρίσιμα με την αφή μελάνια μεταβλητού αποτελέσματος (optically variable inks), που το χρώμα τους αλλάζει εάν δει κανείς το τραπ/τιο από διαφορετική γωνία

1η) αντανακλαστικά μεταλλικά ελάσματα (reflecting foil strips) για τις μικρές αξίες του Ευρώ

1θ) αντανακλαστικά μεταλλικά ελάσματα με περιθλαστική δομή (reflecting foil strips with diffractive structure) τα οποία δίνουν την εντύπωση κινουμένων εικόνων. Προορίζονται για τις μεγάλες αξίες του Ευρώ.

2) Αναγνωρίσιμα με την όραση χαρακτηριστικά ασφαλείας που μπορούν να ελεγχθούν με απλή τεχνική βοήθεια:

2α) μη φθορίζον χαρτί τραπεζογραμμάτων, αποτελούμενο από βαμβακερές ίνες που περιέχουν αόρατες υπεριώδεις φθορίζουσες ίνες (invisible UV-fluorescent fibres).

2β) τύπωση μελανιών που εκθέτουν φθορίζουσα ακτινοβολία κάτω από υπεριώδεις ακτίνες

2γ) τύπωση πολύ λεπτών γραμμικών δομών και μικροτυπογραφίας.

3) Χαρακτηριστικά ασφαλείας που μπορεί να ελεγχθούν με ειδικούς ανιχνευτές μηχανών καταμέτρησης και διαλογής (counting and sorting machine-readable features)

3α) αόρατα χαρακτηριστικά ασφαλείας ελέγξιμα αποκλειστικά από μηχανήματα της κεντρικής τράπεζας (σπάνιες γαίες, Modular - Features, MF)

3β) υδατογράφημα αποτελούμενο από αρκετές διαγώνιες γραμμές

3γ) χαλκογραφικό υπόδειγμα αποτελούμενο από ένα μικρό κωδικό πεδίο για την αναγνώριση του αναγλύφου μελάνης

3δ) μαγνητικά κωδικοποιημένη γραμμή ασφαλείας για έλεγχο γνησιότητας και έλεγχο της αξίας του τραπεζογραμμάτιου

3ε) συνδυασμός εκτυπωτικών μελανιών με διάφορα χαρακτηριστικά αναγνώσιμα κάτω από υπέρυθρη ακτινοβολία. Για παράδειγμα, δύο χαλκογραφικά εκτυπωτικά μελάνια το χρώμα των οποίων εμφανίζεται πανομοιότυπο σε γυμνό οφθαλμό. Το ένα από αυτά μπορεί να απορροφήσει την υπέρυθρη ακτινοβολία (infrared light, IR dark) ενώ το άλλο μελάνι δεν έχει τέτοια δυνατότητα. Σε περίπτωση έντεχνης παραχάραξης, πλαστογραφίας ή φωτοτυπικής αναπαραγωγής η ανίχνευση μπορεί να γίνει μόνο από τις ανωτέρω μηχανές

3ζ) εκτυπωτικά μελάνια με μαγνητικά χαρακτηριστικά

3η) αριθμός τραπεζογραμμάτιου αναγνωρίσιμου από τις ανωτέρω μηχανές.

Ψ Δύο επιλογές υπήρχαν για την εισαγωγή του Ευρώ. Η ταχεία εισαγωγή (the big bang approach) η οποία προέβλεπε την άμεση αντικατάσταση των εθνικών νομισμάτων από το ενιαίο νόμισμα. Η βαθμιαία προσέγγιση (the gradual approach) η οποία τελικά επελέγη: 1999-2001 χρήση του Ευρώ σαν λογιστικό χρήμα, μέσο εκτέλεσης εντολών και νόμισμα έκδοσης των τίτλων του δημοσίου χρέους. Πρώτο εξάμηνο του 2002: εισαγωγή του τραπεζογραμμάτιου και κέρματος Ευρώ και συγκυκλοφορία με τα εθνικά νομίσματα. 1/7/2002 το Ευρώ είναι το μόνο νόμιμο χρήμα, τα εθνικά νομίσματα αποσύρονται οριστικά. Ένα πρόβλημα που συζητήθηκε είναι ο επαναπατρισμός ή όχι των τραπεζογραμμάτων Ευρώ. Ιδιαίτερα σε χώρες με μεγάλη τουριστική κίνηση, όπως η Ελλάδα, η συσσώρευση τρ/τίων, σε περίπτωση που υπάρχει «παράθυρο» με εθνικά χαρακτηριστικά, θα αποτελούσε μία μη ανεκτή κατάσταση. Το Συμβούλιο ECOFIN τάχθηκε υπέρ της καταστροφής των τραπεζογραμμάτων στη χώρα υποδοχής. Μια πολύ προσεκτική όμως εξέταση του θέματος μπορεί να οδηγήσει στα ακόλουθα σενάρια:

α) εάν είχε επιλεγεί μορφή ευρωπαϊκού τραπεζογραμμάτιου με ένα εθνικό παράθυρο 20% στη μία όψη τότε ίσχυε η αρχή του μη επαναπατρισμού και της καταστροφής στη χώρα υποδοχής. Δεν αποκλείονταν όμως, σε εξαιρετικές περιπτώσεις και ιδιαίτερα χωρών με μεγάλο τουριστικό ρεύμα, να πραγματοποιούντο χρηματοπιστολές προς τις κεντρικές τράπεζες των χωρών από τις οποίες προέρχονται κατά ένα μεγάλο μέρος οι τουρίστες. Φυσικά στην περίπτωση αυτή θα γινόταν διαλογή τραπ/τίων στη χώρα υποδοχής. Αυτό το οποίο θα μετρήσει είναι εάν το κόστος παραγωγής νέων τραπ/τίων θα είναι μεγαλύτερο ή μικρότερο από το συνολικό κόστος καταμέτρησης, διαλογής και χρηματοπιστολών.

β) εάν το ευρωπαϊκό τραπεζογραμμάτιο θα ήταν πανομοιότυπο χωρίς εθνικά χαρακτηριστικά τότε οι κεντρικές τράπεζες χωρών με μεγάλο τουριστικό ρεύμα μπορεί να πραγματοποιούν χρηματοπιστωτικές της πλεονάζουσας ποσότητας χωρίς όμως να προβαίνουν προηγουμένα σε διαλογή.

Όμως η άποψη του ECOFIN περί καταστροφής στη χώρα υποδοχής έχει ένα αναμφισβήτητο πλεονέκτημα. Εξασφαλίζει 1) τη λειτουργία των ιδρυμάτων εκτύπωσης σε μόνιμη και διαρκή βάση και 2) την τροφοδοσία της αγοράς με νέο και καθαρό χρήμα. Τέλος, ένα άλλο ερωτηματικό ζητά απάντηση. Τι θα γίνει με τις χώρες που δεν θα συμμετέχουν από την αρχή στην ΟΝΕ, διότι δεν θα πληρούν τα κριτήρια σύγκλισης; Η συνδικαλιστική πρόταση προκρίνει την εκτύπωση και αποθεματοποίηση του Ευρώ και από τις χώρες αυτές, ώστε όταν εισέλθουν στη ζώνη του Ευρώ να έχουν έτοιμο απόθεμα που θα το ρίξουν άμεσα στην αγορά. Επειδή όμως αυτό είναι δύσκολο να υιοθετηθεί πριν διαπιστωθεί ότι ένα κράτος-μέλος της Ε.Ε. που δεν μετέχει στην ΟΝΕ πληροί τα κριτήρια σύγκλισης, είναι σκόπιμο όπως οι κεντρικές τράπεζες των κρατών αυτών είναι πανέτοιμες από τεχνικής άποψης για να εκτυπώσουν το Ευρώ.

Ψ Στα τέλη του 1995 υπήρχαν στην κυκλοφορία 12 δις τραπεζογραμμάτια στα 15 κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Άλλα 8 δις τραπεζογραμμάτια αποτελούσαν το απόθεμα ασφαλείας στα θησαυροφυλάκια των κεντρικών τραπεζών. Ο όγκος αυτός που θα πρέπει να αποσυρθεί και ο ανάλογος αριθμός τραπεζογραμματίων Ευρώ που πρέπει να εκτυπωθεί δίνουν το μέγεθος της προσπάθειας που θα καταβληθεί. Στα στοιχεία αυτά πρέπει να προστεθούν άλλα 6 δις τραπεζογραμμάτια που παράγονται κάθε χρόνο για την αντικατάσταση εφθαρμένων ή ελλιπών τραπεζογραμματίων. Εκτιμάται ότι η εκτύπωση του ενιαίου τραπεζογραμματίου θα αρχίσει στα τέλη του 1998 και θα ολοκληρωθεί μέσα στο 2001.

Δύο σενάρια εξετάζονταν για την παραγωγή των τραπεζογραμματίων. Το **πρώτο** προέβλεπε ότι όλες οι μονάδες των κρατών-μελών που εκτυπώνουν σήμερα τα εθνικά τραπεζογραμμάτια θα επιφορτισθούν με την παραγωγή μιας ποσότητας του ενιαίου τραπεζογραμματίου. Στην περίπτωση αυτή η πιο επικρατέστερη επιλογή είναι η κατανομή των 7 αξιών ή μέρους κάθε αξίας να γίνει σε κάθε ίδρυμα εκτύπωσης. Δηλαδή, για παράδειγμα η Τράπεζα της Γαλλίας να αναλάβει την εκτύπωση της αξίας των 50 Ευρώ, η Τράπεζα του Βελγίου των 100 Ευρώ κ.ο.κ. Το **δεύτερο** προέβλεπε ότι θα επιλεγούν μόνο οι μονάδες που είναι σε θέση να εκτυπώσουν με μικρότερο κόστος. Οι θιασώτες της άποψης αυτής υποστηρίζουν ότι θα υπάρξουν οικονομίες της τάξης του 50%. Εάν όμως υιοθετείτο ένα τέτοιο αυστηρό ορθολογικό σενάριο θα υπήρχε κλείσιμο ορισμένων μονάδων παραγωγής τραπεζογραμματίων κεντρικών τραπεζών. Αυτό το γεγονός θα είχε σημαντικές οικονομικές, πολιτικές και κοινωνικές συνέπειες και θα προκαλούσε τη σφοδρή αντίδραση των συνδικαλιστικών οργανώσεων. Επόμενα το πιθανότερο ήταν το πρώτο σενάριο με παράλληλη προσπάθεια εκσυγχρονισμού του μηχανικού εξοπλισμού και των μεθόδων παραγωγής των ιδρυμάτων εκτύπωσης των κεντρικών τραπεζών. Είναι επίσης πιθανό η ΕΚΤ να καθορίσει για κάθε αξία μια τιμή κόστους με την οποία θα πληρώνονται οι μονάδες εκτύπωσης του Ευρώ. Το επί πλέον κόστος θα το φέρουν οι κεντρικές τράπεζες.

13β. ΤΕΧΝΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

1. Πλήρως πανομοιότυπα τραπεζογραμμάτια.

Το Συμβούλιο του ΕΝΙ αποφάσισε όπως η οριστική όψη είναι η επιλογή C (πλήρως πανομοιότυπα τραπεζογραμμάτια Ευρώ χωρίς εθνικά χαρακτηριστικά). Η επιλογή CNF (κοινά τραπεζογραμμάτια με ένα μικρό εθνικό παράθυρο στη μία όψη) εγκαταλείφθηκε για τους ακόλουθους λόγους:

- θα μπορούσε να αυξήσει τον κίνδυνο των παραχαράξεων και πλαστογραφιών καθώς κανένας δεν αναμένει να γνωρίζει και να είναι δυνατόν να ελέγξει 105 ειδών τραπεζογραμμάτια (15 κράτη - μέλη X 7 αξίες = 105) και πολλαπλάσια μετά τη διεύρυνση της Ε.Ε.

- η αποδοχή τόσων διαφορετικών τραπεζογραμματίων θα σήμανε ένα μεγάλο κίνδυνο ως προς την εμπιστοσύνη που θα επεδείκνυαν οι Ευρωπαίοι πολίτες για τα τραπεζογραμμάτια άλλων κρατών - μελών της ΟΝΕ. Είναι βέβαιο ότι θα αρνούντο να χρησιμοποιούν τραπεζογραμμάτια Ευρώ των άλλων κρατών

- το κόστος διαχείρισης 105 διαφορετικών τραπεζογραμματίων και το κόστος μεταφοράς και επαναπατρισμού θα ήταν υψηλό.

Η απόφαση για πανομοιότυπα τραπεζογραμμάτια Ευρώ λήφθηκε από το Συμβούλιο του ΕΝΙ με πλειοψηφία 14-1. Μόνο το Ηνωμένο Βασίλειο επιφυλάχθηκε επιμένοντας σε παράθυρο 20% με εθνικά χαρακτηριστικά στη μία όψη.

2. Ο σχεδιασμός των ευρώ - τραπεζογραμματίων.

Στις 3/12/96 το ΕΝΙ επέλεξε, όπως αναφέρθηκε, μία από τις δέκα σειρές σχεδίων λαμβάνοντας υπόψη την εισήγηση επιτροπής (jury) και το αποτέλεσμα δημοσκοπήσης. Τα σχέδια που επελέγησαν ανήκουν στον Αυστριακό Ρόμπερτ Γκαλίνα και παρουσιάστηκαν στο κοινό σε δύο ταυτόχρονες συνεντεύξεις τύπου του ΕΝΙ στη Φραγκφούρτη και στο Δουβλίνο κατά τη διάρκεια της Συνόδου Κορυφής.

Η ομάδα εργασίας για την τύπωση και την έκδοση του ευρωπαϊκού τραπεζογραμματίου (BNWG) πρότεινε τροποποιήσεις και κάλεσε τον Ρόμπερτ Γκαλίνα να ανασχεδιάσει τις αξίες του Ευρώ.

Όσον αφορά τον **ευρωπαϊκό χάρτη** που απεικονίζεται στα σχέδια Γκαλίνα είχαμε τις ακόλουθες εξελίξεις:

- η **γεωγραφική Ευρώπη** μέχρι τα Ουράλια πρέπει να εμφανισθεί στα σχέδια. **Τα νησιά** πρέπει να αποτυπωθούν μόνο εάν η επιφάνειά τους είναι αρκετά μεγάλη ώστε να αποφευχθεί η εμφάνιση μικρών νησιών σαν μια κουκίδα.

- λαμβάνοντας υπόψη τις αρχικές αντιδράσεις κατά του ευρωπαϊκού χάρτη του Γκαλίνα θα περίμενε κανείς ότι τα ενδιαφερόμενα μέρη θα επέμεναν στον πολιτικό και όχι στο γεωγραφικό χάρτη. Για παράδειγμα, στα αρχικά σχέδια δεν περιλαμβάνονται οι Κανάριοι νήσοι, η Κρήτη, κ.λπ. Η κριτική εστιάζετο από διάφορες χώρες στην **παράλειψη** των ακόλουθων νησιών και περιοχών:

- στα ελληνικά νησιά και ιδιαίτερα της Κρήτης και της Ρόδου που είναι μεγάλης επιφάνειας,
- στην Κύπρο,
- στα στενά του Γιβραλτάρ και στη Βόρειο Αφρική. Θα 'πρεπε να εμφανισθούν μαζί με τη Μικρά Ασία,
- στη Μαύρη Θάλασσα,
- στην Ισλανδία,
- στα νησιά Σετλαντάιλαντ και Άνγκλεσι έξω από τις ακτές της Ουαλίας και του αρχιπελάγους Άλαντ μεταξύ της Σουηδίας και Φινλανδίας,
- στις Βαλεαρίδες Νήσους, στις Κανάριους Νήσους και στις Αζόρες,
- στο γερμανικό νησί Ρίγκεν της Βαλτικής Θάλασσας.

Συμφωνήθηκε όπως η παρουσίαση του ευρωπαϊκού χάρτη ελεγχθεί από εμπειρογνώμονες της χαρτογραφίας που θα απαντήσουν τι είναι και τι δεν είναι Ευρώπη. Οι χαρτογράφοι επελέγησαν από τη Βρετανική Χαρτογραφική Εταιρία και το Εθνικό Γεωγραφικό Ίδρυμα της Γαλλίας. Στην πορεία των συζητήσεων ρίχθηκε και η ιδέα να χρησιμοποιηθούν φωτογραφίες της Ευρώπης που θα ελαμβάνοντο από δορυφόρο. Τελικά, η επιλογή έγινε με βάση τη γεωγραφική έκταση των περιοχών και των νησιών για να αποφευχθεί, όπως τονίσαμε η εμφάνιση μικρών εκτάσεων με τη μορφή κουκίδας. Για τα νησιά αποφασίστηκε να εμφανισθούν μόνο όσα έχουν εμβαδόν μεγαλύτερο των 400 τετραγωνικών χιλιομέτρων.

- η **ευρωπαϊκή σημαία** που αποτυπώνεται στη μία όψη θα εμφανιστεί ολόκληρη και στα αρχικά της χρώματα: θαλασσί χρώμα με κίτρινα αστέρια. Το πιο σημαντικό της χαρακτηριστικό είναι το διαφανές στοιχείο (see - through register),

- το μέγεθος των αρχικών της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ, ECB, BCE, κ.λπ.) θα διευρυνθεί,

- τα αρχιτεκτονικά χαρακτηριστικά των τραπεζογραμμάτων θα ελεγχθούν προσεκτικά από εμπειρογνώμονες από τη Γερμανία, την Ιταλία, το Λουξεμβούργο και τη Γαλλία με στόχο να εξασφαλισθεί ότι είναι αντιπροσωπευτικά της αντίστοιχης εποχής και ότι δεν μπορούν να ταυτισθούν με υπάρχοντα κτίρια των κρατών - μελών ώστε να αποφευχθούν οι εθνικές τριβές.

3. Τα χαρακτηριστικά ασφαλείας.

- Το σχέδιο του υδατογραφήματος τροποποιείται για να παραχθεί ένα ημίτονο υδατογράφημα.

- Η απόσταση μεταξύ της αξίας του τραπεζογραμμάτιου που τυπώνεται χαλκογραφικά και της αξίας που τυπώνεται ηλεκτρολυτικά αυξάνεται. Το ύψος των χαρακτήρων του υδατογραφήματος μειώνεται. Το πάχος των γραμμών του ηλεκτρολυτικού υδατογραφήματος προσαρμόζεται στις προδιαγραφές (περίπου 1 mm).

- Η εικόνα του διαφανούς στοιχείου (οι αριθμοί της αξίας) διαιρείται σε ένα αριθμό μερών ώστε κανένα από τα μέρη να μη μπορεί να αναγνωρισθεί ατομικά.

- Σύμφωνα με τις προδιαγραφές περισσότερο από το 75% της σχετικής επιφάνειας θα καλύπτεται από γραμμές τυπωμένες με τη χαλκογραφική μέθοδο και με μελάνη με χαρακτηριστικά υπέρυθρης ακτινοβολίας. Αυτό θα ήταν δύσκολο να πραγματοποιηθεί για ορισμένες αξίες. Συνεπώς, η ανωτέρω απαίτηση αναθεωρήθηκε προκειμένου να μειωθεί το μέγεθος της απεικόνισης. Πάντως μελάνι Ο.Υ.Ι. θα χρησιμοποιηθεί μόνο στις αξίες των 50, 100, 200 και 500 Ευρώ.

- Ο σειριακός αριθμός του κάτω μέρους του τραπεζογραμμάτιου μετακινήθηκε στο ήμισυ της αριστερής πλευράς του σχεδίου ώστε να καταστήσει πιο εύκολο τον έλεγχο. Συγκεκριμένα ελέγχεται εάν δύο τμήματα του τραπεζογραμμάτιου

ανήκουν ή όχι στο ίδιο τραπεζογραμματίο. Γενικά, δεκαπέντε χαρακτηριστικά **ελεγχόμενα από μηχανές διαλογής τραπεζογραμματίου** χρησιμοποιούνται σήμερα στα κράτη της Ε.Ε. Αυτά τα δεκαπέντε χαρακτηριστικά μειώθηκαν σε **επτά** στις τεχνικές προδιαγραφές των τραπεζογραμμμάτων Ευρώ και με τον τρόπο αυτό οι εθνικές κεντρικές τράπεζες μπορούν να ελέγχουν τα κυκλοφορούντα σήμερα εθνικά τραπεζογραμματία και αργότερα τα τραπεζογραμματία Ευρώ χωρίς να χρειάζονται να προβούν σε σημαντικές μετατροπές των αυτόματων μηχανών διαλογής.

Για τις **σπάνιες γαίες (M-Features)** προτείνεται ένας συνδυασμός ταινιών και διαστημάτων που θα καταστήσει πιο ευχερή α) την αυτόματη διαλογή, β) την ταξινόμηση των τραπεζογραμμμάτων Ευρώ κατά αξία, γ) τη διάκριση μεταξύ αυθεντικών και πλαστών τραπεζογραμμμάτων και δ) τον ενδεχόμενο ανασχεδιασμό των τραπεζογραμμμάτων όταν κριθεί ότι πρέπει να αλλάξουν ορισμένα χαρακτηριστικά ασφαλείας λόγω πολλών παραχαράξεων.

4. Κέντρο κατά των παραχαράξεων.

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα θα ιδρύσει και θα διευθύνει ένα Κέντρο κατά των παραχαράξεων (anti - counterfeiting centre). Οι Διευθύνσεις Ταμείων και Τύπωσης Τραπεζογραμμμάτων των εθνικών κεντρικών τραπεζών θα προβαίνουν σε μία αρχική ταξινόμηση του είδους των παραχαράξεων και πλαστογραφιών και σε μία ανάλυση αυτών. Στη συνέχεια θα διαβιβάζουν το αποτέλεσμα των ερευνών τους όπως και κάθε νέο στοιχείο στην ΕΚΤ. Η τελευταία θα πραγματοποιεί την τελική κατάταξη και θα δίνει ένα ενδεικτικό αριθμό σε κάθε είδος ή μέθοδο παραχάραξης, πλαστογραφίας ή άλλης παράνομης αναπαραγωγής. Στόχος είναι η ανταλλαγή εμπειριών και ο αποτελεσματικότερος τρόπος αντιμετώπισης τυχόν προσπαθειών των εγκληματιών που θα θέσει σε αμφισβήτηση την ασφάλεια του ενιαίου τραπεζογραμμμάτου.

5. Κέντρο έρευνας τραπεζογραμμμάτου.

Ο Διοικητής της Τράπεζας της Γαλλίας Ζαν - Κλωντ Τρισέ υπέβαλε αίτημα στο Συμβούλιο του ΕΝΙ για την ίδρυση από την ΕΚΤ ενός κέντρου έρευνας που θα εξετάζει τις μεθόδους εκτύπωσης και θα συμβάλει στη βελτίωση της ποιότητας και της ασφάλειας του Ευρώ. Σήμερα, υπάρχουν πολλοί σχεδιαστές και εμπειρογνώμονες στις δεκαπέντε εθνικές κεντρικές τράπεζες από τους οποίους μπορεί να γίνει επιλογή για τις ανάγκες της ΕΚΤ. Είναι φυσιολογικό ότι μετά την εισαγωγή του τραπεζογραμμμάτου Ευρώ οι εθνικές κεντρικές τράπεζες θα μειώσουν το ανωτέρω προσωπικό που το χρησιμοποιούν τώρα για τις ανάγκες των εθνικών τραπεζογραμμμάτων που θα αποσυρθούν οριστικά το 2002.

Αρκετά μέλη του BNWG θεωρούν αναγκαία την ύπαρξη ενός τέτοιου ερευνητικού κέντρου, αλλά οι γνώμες τους δίστανται όσον αφορά τον τρόπο λειτουργίας του και τον τόπο εγκατάστασης. Μερικά μέλη τάσσονται υπέρ του Ερευνητικού Κέντρου Αναπαραγωγής Τραπεζογραμμμάτων της Κοπεγχάγης. Άλλα υπέρ του Κέντρου Μελετών και Εκτύπωσης Τραπεζογραμμμάτων (CERF) της Τράπεζας της Γαλλίας. Άλλα, που αποτελούν όμως και την πλειοψηφία, υποστηρίζουν την ταυτόχρονη λειτουργία πολλών κέντρων με διαφορετική αποστολή το καθένα. Για παράδειγμα, ένα κέντρο στην τοποθεσία Α` θα ασχολείται με τη σχεδίαση, άλλο στην τοποθεσία Β` με την παραγωγή πλακών εκτύπωσης και ένα τρίτο στην τοποθεσία Γ` με την ποιότητα των τραπεζογραμμμάτων. Τέλος, μια εντελώς διαφορετική άποψη απορρίπτει, για λόγους κόστους, την ίδρυση κέντρων. Υποστηρίζει ότι οι ειδικοί και εμπειρογνώμονες των εθνικών κεντρικών τραπεζών θα ανταλλάσσουν απλά εμπειρίες κατά τακτά χρονικά διαστήματα.

6. Οι δοκιμές τύπωσης του ενιαίου τραπεζογραμμμάτου.

Ήδη διεξάγονται σε ορισμένα ιδρύματα εκτύπωσης δοκιμές. Μία αξία, αυτή των 20 Ευρώ, τυπώνεται δοκιμαστικά σε περισσότερα από ένα ιδρύματα. Αυστηρές προδιαγραφές έχουν τεθεί ώστε να εξασφαλισθεί η τύπωση και από τα δύο συστήματα εκτύπωσης:

α) τύπωση από περιστροφικές μηχανές (Web printing), μέθοδος που χρησιμοποιείται στη Δανία, Γαλλία και Σουηδία,

β) τύπωση κατά φύλλο (on sheet printing) που ακολουθείται στην Ελλάδα και στις άλλες χώρες της Ε.Ε.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα των δοκιμών οι μηχανές τύπωσης κατά φύλλο υπερτερούν στην παραγωγή ακριβούς αποτελέσματος σε σύγκριση με τις μηχανές Web. Πάντως, μέχρι σήμερα, υπάρχουν πολλές δυσκολίες για την επίτευξη ομοιογένειας στην εκτύπωση. Εάν δεν επιτευχθεί ομοιογένεια τότε κάθε ίδρυμα εκτύπωσης θα αναλάβει την εκτύπωση μιας αξίας χωρίς να αποκλείονται συνεργασίες μεταξύ δύο ή τριών ιδρυμάτων. Μέχρι τον Αύγουστο του 1998 θα έχουν τελειώσει οι προπαρασκευαστικές εργασίες (πλάκες, φιλμ, κ.λπ.). Τους επόμενους μήνες θα πραγματοποιηθούν οι τελικές δοκιμαστικές εκτυπώσεις. Η οριστική έναρξη της εκτύπωσης των τραπεζογραμμμάτων Ευρώ προσδιορίζεται για τον Φεβρουάριο του 1999.

7. Ιδρύματα εκτύπωσης του Ευρώ.

Σήμερα, τα εθνικά τραπεζογραμματία, στις περισσότερες χώρες της Ε.Ε. τυπώνονται από τις εθνικές κεντρικές τράπεζες ή θυγατρικές τους εταιρίες. Σε ορισμένες χώρες εμπλέκονται και ιδιωτικές εταιρίες εκτύπωσης όπως δείχνει ο παρακάτω πίνακας:

ΚΡΑΤΟΣ Ε.Ε. Μονάδα εκτύπωσης τραπεζογρ/τίων

- 1) Αυστρία κεντρική τράπεζα
- 2) Βέλγιο κεντρική τράπεζα
- 3) Γαλλία κεντρική τράπεζα
- 4) Γερμανία 40% των τραπεζών η κρατική εταιρία Bundesdruckerei και 60% η ιδιωτική εταιρία Giesecke und Devrient
- 5) Δανία κεντρική τράπεζα
- 6) Ελλάδα κεντρική τράπεζα
- 7) Ηνωμένο Βασίλειο κεντρική τράπεζα
- 8) Ιρλανδία κεντρική τράπεζα
- 9) Ισπανία η κρατική εταιρία Fabrica Nacional de Moneda y Timbre
- 10) Ιταλία κεντρική τράπεζα
- 11) Κάτω Χώρες η ιδιωτική εταιρία Entchede
- 12) Λουξεμβούργο ιδιωτική εταιρία κατόπιν μειοδοτικού διαγωνισμού
- 13) Πορτογαλία ιδιωτική εταιρία κατόπιν μειοδοτικού διαγωνισμού, εκτός από τη φάση της αποπεράτωσης την οποία εκτελεί η κεντρική τράπεζα
- 14) Σουηδία η θυγατρική εταιρία της κεντρικής τράπεζας AB TUMBA BRUK
- 15) Φινλανδία η θυγατρική εταιρία της κεντρικής τράπεζας SETEK OY (Σετέκι)

Η εκτύπωση του Ευρώ αποτελεί μία πρόκληση διότι πρόκειται για ένα τζίρο δισεκατομμυρίων. Οι ιδιωτικές εταιρίες εκτύπωσης με επικεφαλής το παγκόσμιο μεγαθήριο THOMAS DE LA RUE της Αγγλίας προσπάθησαν να μπουν στην αγορά. Από την άλλη πλευρά η Επιτροπή Συνδικαλιστικών Οργανώσεων Κεντρικών Τραπεζών Ευρώπης, που εκπροσωπεί 65.000 εργαζόμενους στις κεντρικές τράπεζες της Ε.Ε. έδωσε τη δική της μάχη για το STATUS QUO.

Τελικά το Συμβούλιο των Διοικήτων του ΕΝΙ αποφάσισε ότι όσα ιδρύματα παράγουν σήμερα εθνικά τραπεζογραμμάτια στην Ε.Ε θα εξακολουθήσουν να παράγουν και μεταξύ αυτών θα κατανεμηθεί η εκτύπωση των αξιών του Ευρώ. Η ίδια διαδικασία θα εφαρμοσθεί για 5-6 χρόνια και η κατανομή θα γίνει ανάλογα με τις εθνικές ανάγκες κάθε χώρας. Η κατάληξη αυτή υπήρξε μια μεγάλη επιτυχία της Επιτροπής Συνδικαλιστικών Οργανώσεων Κεντρικών Τραπεζών Ευρώπης.

8. Πληρωμή των ακρωτηριασμένων τραπεζών Ευρώ.

Δύο επιλογές εξετάστηκαν για την αποζημίωση των πολιτών που προσκομίζουν μη πλήρη τραπεζογραμμάτια στις θυρίδες των Τραπεζών.

α) ο κανόνας του 50%,

β) ο κανόνας του 1/3 και 2/3, δηλαδή ο κομιστής τραπεζογραμματίου με επιφάνεια λιγότερη από το 1/3 του κανονικού δεν θα τυγχάνει καμίας αποζημίωσης, ο κομιστής τραπεζογραμματίου με επιφάνεια μεταξύ του 1/3 και των 2/3 του κανονικού θα αποζημιώνεται με το μισό της αξίας και άνω των 2/3 θα καταβάλλεται πλήρης η αξία.

Τελικά επελέγη η πρώτη λύση, δηλαδή η καταβολή της πλήρους αξίας εάν η επιφάνεια είναι άνω του 50%. Σε περίπτωση μικρότερης επιφάνειας δεν οφείλεται καμία αποζημίωση.

9. Κόστος του ευρωπαϊκού τραπεζογραμματίου και η μέθοδος της συγκεντρωτικής ή όχι παραγωγής.

Πολλά μέλη του BNWG συμφωνούν στην ιδέα μιας **τιμής αναφοράς** (reference price). Δηλαδή θα καθοριστεί ένα κόστος εκτύπωσης για κάθε αξία τραπεζογραμματίου Ευρώ και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα θα πληρώνει τις εθνικές κεντρικές τράπεζες ή άλλα ιδρύματα ή εταιρίες εκτύπωσης με την τιμή αυτή.

Όσον αφορά τον τρόπο κατανομής της εκτύπωσης του Ευρώ δύο μέθοδοι συζητούνται: α) η μη συγκεντρωτική (**non-pooling production**), δηλαδή κάθε εθνικό ίδρυμα εκτύπωσης θα τυπώνει όλες τις αξίες του Ευρώ, β) η συγκεντρωτική μέθοδος (**pooling production**) σύμφωνα με την οποία θα γίνει κατανομή των αξιών κατά ίδρυμα π.χ. στη Γαλλία θα

τυπωθεί το τραπεζογραμμάτιο 5 Ευρώ, στη Γερμανία το τραπεζογραμμάτιο 10 Ευρώ κ.ο.κ. μη αποκλεισμένης της κατανομής ποσοστού κάθε αξίας μεταξύ δύο ή περισσότερων ιδρυμάτων. Η Επιτροπή Συνδικαλιστικών Οργανώσεων Κεντρικών Τραπεζών Ευρώπης τάσσεται υπέρ της μη συγκεντρωτικής μεθόδου εκτός εάν δύο ή περισσότερες κεντρικές τράπεζες συμφωνήσουν να συνεργασθούν στη μεταξύ τους κατανομή ορισμένων αξιών.

10. Η άριστη ημέρα της έκδοσης του ενιαίου νομίσματος.

Σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα του Ε.Σ. της Μαδρίτης τα τραπεζογραμμάτια και κέρματα σε Ευρώ θα ριχτούν στην κυκλοφορία το αργότερο την 1/1/2002. Αναπτύχθηκαν διάφορες απόψεις για την άριστη ημερομηνία εισαγωγής:

- οι λιανοπωλητές, οι καταναλωτές και οι τράπεζες εκτιμούν ότι η **χειρότερη ημερομηνία εισαγωγής είναι η 1η Ιανουαρίου 2002**, διότι:

- συμπίπτει με την εμπορική περίοδο αιχμής των Χριστουγέννων και του νέου έτους,
- δεν διευκολύνει τη λογιστική παρακολούθηση της διανομής των τραπεζογραμμάτων και κερμάτων,
- την ίδια περίοδο οι επιχειρήσεις είναι απασχολημένες και με την ετήσια απογραφή,
- δεν είναι η κατάλληλη περίοδος για την ύπαρξη δύο νομισμάτων στην κυκλοφορία.

Τρεις άλλες επιλογές εξετάζονται:

- τον **Μάρτιο του 2001** που υποστηρίζεται από μερικές ομοσπονδίες επιχειρηματιών και υπαλλήλων,
- τον **Σεπτέμβριο /Οκτώβριο 2001** που υποστηρίζεται από τους εμπόρους, τους καταναλωτές, τις τράπεζες και τις οργανώσεις των βιομηχάνων,
- τον **Μάρτιο του 2002** που υποστηρίζεται κυρίως από τους κατασκευαστές και τους προμηθευτές λογισμικού των αυτόματων μηχανών πώλησης.

Η τελευταία επιλογή έβρισκε κάθετα αντίθετη την Ευρωπαϊκή Επιτροπή διότι αυτή η καθυστέρηση θα προκαλούσε αναταραχή και έλλειψη εμπιστοσύνης στις χρηματοδοτικές αγορές. Η επιλογή Σεπτεμβρίου / Οκτωβρίου 2001 συγκέντρωνε τη μεγάλη πλειοψηφία των φορέων. Τελικά, αποφασίσθηκε όπως η **1/1/2002 είναι η πρώτη ημέρα εισαγωγής των ευρωπαϊκών τραπεζογραμμάτων και κερμάτων**,

13γ. ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΕΡΜΑ

Οι προπαρασκευαστικές εργασίες για την κοπή του **ευρωπαϊκού κέρματος** έχουν ανατεθεί στην ομάδα εργασίας για την κοπή του ευρωπαϊκού κέρματος που απαρτίζεται από εκπροσώπους των εθνικών νομισματοκοπειών (Mint Director's working group). Θα εκδοθούν οκτώ αξίες των 1, 2, 5, 10, 20 και 50 Ευρωλεπτών (Eurocent) και 1 και 2 Ευρώ.

Οι προπαρασκευαστικές εργασίες για την κοπή του ευρωπαϊκού κέρματος έχουν ανατεθεί στην ομάδα εργασίας για την κοπή του ευρωπαϊκού κέρματος που απαρτίζεται από εκπροσώπους των εθνικών νομισματοκοπειών (Mint Director's working group). Θα εκδοθούν οκτώ αξίες των 1, 2, 5, 10, 20 και 50 Ευρωλεπτών (Eurocent) και 1 και 2 Ευρώ.

Για την εκτύπωση του κέρματος Ευρώ θα απαιτηθούν 4 περίπου χρόνια. Σήμερα κυκλοφορούν στις χώρες της Ε.Ε. περίπου 70 δις κέρματα, ενώ συνολικά έχουν παραχθεί 128 δις κέρματα από τα οποία πολλά αντιπροσωπεύουν παλιές εκδόσεις μικρής αξίας. Για την παραγωγή του ευρωκέρματος ισχύει η αρχή της επικουρικότητας (subsidiarity principle, principe de subsidiarit_). Κάθε κράτος-μέλος θα τυπώσει την ποσότητα που αναλογεί στις ανάγκες της. Ο διαγωνισμός σχεδίου που προκηρύχθηκε αφορά τη μία όψη που θα έχει εθνικά χαρακτηριστικά και την άλλη όψη που θα φέρει ευρωπαϊκά χαρακτηριστικά. Οι όροι του διαγωνισμού είναι πανομοιότυποι με αυτούς των τραπεζογραμμάτων, δηλαδή το ευρωπαϊκό θέμα πρέπει να επιλεγεί από τις εποχές και τεχνολογίες της Ευρώπης ή από αφηρημένες παραστάσεις σύγχρονης τεχνολογίας. Η ομάδα εργασίας εκτιμά ότι θα απαιτηθούν:

- 3 μήνες για το διαγωνισμό σχεδίου σε ευρωπαϊκό επίπεδο
- 9 μήνες για το διαγωνισμό σχεδίου σε εθνικό επίπεδο
- 3 μήνες για την κατασκευή και την έγκριση των δειγμάτων
- 2 μήνες για τις μήτρες και την έγκριση των τελικών δειγμάτων

- 3 χρόνια για την κατασκευή του 65% της συνολικής ποσότητας κερμάτων Ευρώ.

Ψ Ο διαγωνισμός για την ευρωπαϊκή όψη του κέρματος ολοκληρώθηκε. Νικητής ο **Λυκ Λυξ** του Βασιλικού Νομισματοκοπείου του Βελγίου. Το Ε.Σ. του Άμστερνταμ ενέκρινε τα σχέδιά του που απεικονίζονται στον παρακάτω πίνακα:

Ψ Τα εθνικά νομισματοκοπεία έχουν ήδη αναλάβει την ευθύνη να τυπώσουν τα ευρωκέρματα που είναι απαραίτητα για τις ανάγκες της χώρας τους. Επισημαίνουν, όμως ότι θα υπάρξει μεγάλη έλλειψη θησαυροφυλακίων για την αποθήκευση των ευρωπαϊκών κερμάτων και την απόσυρση των εθνικών κερμάτων. Μία λύση θα ήταν η αύξηση του υφιστάμενου σήμερα αριθμού θησαυροφυλακίων των νομισματοκοπειών και η αποθήκευση των αποσυρομένων εθνικών κερμάτων σε ενοικιαζόμενους ιδιωτικούς χώρους.

Ψ Σήμερα, πολλές αξίες κερμάτων είναι κατασκευασμένες από **μείγμα νικελίου**. Το νικέλιο έχει χαρακτηριστεί βλαβερό για την υγεία και ιδιαίτερα ότι έχει αλλεργικές ιδιότητες. Δεν έχει όμως αποδειχθεί ότι το μείγμα νικελίου που χρησιμοποιείται στα κέρματα έχει τις ανωτέρω επιβλαβείς επιδράσεις. Παρά τη διαπίστωση αυτή και μετά από αντίδραση της Σουηδίας εξετάζεται η αντικατάσταση αυτού και ίσως η χρησιμοποίησή του σε ανεκτό ποσοστό μόνο στα κέρματα του ενός και δύο Ευρώ. Το μείγμα το οποίο προτείνεται για την αντικατάστασή του ονομάζεται βόρειο χρυσό κράμα (**nordic gold alloy**) που δεν περιέχει νικέλιο. Η επιλογή αυτή έχει τα ακόλουθα πλεονεκτήματα:

- ήδη χρησιμοποιείται στη Σουηδία και Φινλανδία όπου υπάρχει επαρκής παραγωγική δυνατότητα. Δοκιμές για την παραγωγή του σε βιομηχανική κλίμακα πραγματοποιούνται στη Γερμανία με ικανοποιητικά αποτελέσματα. Στην προσπάθεια αυτή συμμετέχουν πολλοί παραγωγοί δίσκων κερμάτων,

- σύμφωνα με την μέχρι τώρα εμπειρία δεν αναμένεται επιβάρυνση του κόστους παραγωγής,

- οι δοκιμές διάβρωσης απέδειξαν ότι το χρώμα του κράματος διατηρείται σε σύγκριση με τα άλλα κράματα και αυτό διαπιστώνεται και από την εμπειρία των χωρών που χρησιμοποιούν εδώ και πολλά χρόνια το βόρειο χρυσό κράμα,

- η ηλεκτρική επαγωγικότητα αυτού κινείται στα όρια ασφαλείας. Το χαρακτηριστικό αυτό το καθιστά εύκολα αναγνωρίσιμο από τις αυτόματες μηχανές πώλησης,

- η εσωτερική αξία του μετάλλου είναι μικρότερη συγκριτικά με άλλα κράματα.

Ψ Οι Διευθυντές Νομισματοκοπειών της Ε.Ε. είχαν να αντιμετωπίσουν δύο αντιτιθέμενες απόψεις που αφορούσαν το σχήμα του ευρωκέρματος:

• οι ενώσεις των τυφλών και των ατόμων με ελαττωμένη όραση ζητούσαν όπως το κέρμα των 20 λεπτών φέρει πολυγωνικό σχήμα,

• η βιομηχανία των μηχανών πώλησης ήταν αντίθετη με αυτό το αίτημα.

Το Συμβούλιο Ecofin δεν ευνοούσε τα πολυγωνικά σχήματα. Μία συμβιβαστική λύση για το κέρμα των 20 λεπτών θα μπορούσε να είναι ένα πολυγωνικό σχήμα μέσα σε ένα στρογγυλό δίσκο.

Ψ Οι Διευθυντές Νομισματοκοπειών της Ε.Ε. κατέληξαν τελικά στην ακόλουθη λύση που αφορά τις προδιαγραφές του ευρωκέρματος (βλέπε πίνακα της επόμενης σελίδας). Δεν είναι βέβαιο όμως ποια θα είναι η τελική απόφαση, δεδομένου ότι έχουν εγερθεί ενστάσεις για τη χρησιμοποίηση του βόρειου χρυσού κράματος.

ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΚΕΡΜΑΤΟΣ ΕΥΡΩ

Όνομ/κή Διάμετρος Πάχος Βάρος Σχήμα Χρώμα Σύνθεση Στεφάνη

Αξία σε Χιλιοστά Χιλιοστά Γραμμάρια

1 Ευρωλεπτό 16,25 1,32 2,3 Κυκλικό Χαλκόχρωμο Επιχαλκωμένος Λεία χάλυβας

2 Ευρωλεπτά 18,75 1,36 3 Κυκλικό Χαλκόχρωμο Επιχαλκωμένος Λεία με χάλυβας περ/κή αυλάκωση

5 Ευρωλεπτά 21,25 1,41 3,9 Κυκλικό Χαλκόχρωμο Επιχαλκωμένος Λεία χάλυβας

10 Ευρωλεπτά 19,75 1,51 4,1 Κυκλικό Κίτρινο Nordic gold Αραιή οδόντωση

20 Ευρωλεπτά 22,25 1,63 5,7 Χωρίς Κίτρινο Nordic gold Αραιή ομαλή οδόντωση στεφάνη

50 Ευρωλεπτά 24,25 1,69 7 Κυκλικό Κίτρινο Nordic gold Αραιή οδόντωση

1 Ευρώ 23,25 2,125 7,5 Κυκλικό Εξωτερικός Νικέλιο- Διακεκο-δακτύλιος= ορείχαλκος μένη κίτρινο. Τρία οδόντωση Εσωτερικός στρώματα δακτύλιος=λευκό

2 Ευρώ 25,75 1,95 8,5 Κυκλικό Εξωτερικός Χαλκός- Με παρα-δακτύλιος= νικέλιο στάσεις, λευκό. Τρία στρώματα: Λεπτή Εσωτερικός α) νικέλιο- οδόντωση δακτύλιος= ορείχαλκος κίτρινο. β) Νικέλιο γ) Νικέλιο-ορείχαλκος

Η Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου είχε εγκρίνει την έκθεση του ευρωβουλευτή των Πρασίνων Σόλτβεντελ Σέφερ σχετικά με τις τεχνικές προδιαγραφές του ενιαίου ευρωπαϊκού κέρματος που ήσαν οι εξής:

α) το Ευρώ θα πρέπει να κατασκευασθεί από ανακυκλώσιμα υλικά όπως ο ανοξείδωτος χάλυβας,

β) τα φυσικά του χαρακτηριστικά πρέπει να είναι φιλικά στο χρήστη,

γ) τα νέα νομίσματα πρέπει να διακρίνονται εύκολα και η εξοικείωση μαζί τους θα διευκολυνθεί εάν υπάρχει συσχετισμός μεταξύ της διαμέτρου και της ονομαστικής αξίας τους,

δ) θα πρέπει να αποκλεισθεί η χρήση νικελίου στα μέρη του νομίσματος που έρχονται σε επαφή με το δέρμα λόγω της τοξικότητας που το χαρακτηρίζει,

ε) πρέπει να υπάρχουν έξι και όχι οκτώ ονομαστικές αξίες κερμάτων,

ζ) δεν πρέπει να υπάρχει εθνική όψη του κέρματος, αλλά και οι δύο όψεις πρέπει να είναι ευρωπαϊκές.

Η **ολομέλεια** του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ενέκρινε την έκθεση Σέφερ όσον αφορά τις τεχνικές προδιαγραφές του κέρματος, απέρριψε όμως την πρόταση για δύο ευρωπαϊκές όψεις.

Η **Ευρωπαϊκή Επιτροπή** με τη σειρά της απέρριψε και τις προτάσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για το μέγεθος και τις ονομαστικές αξίες του Ευρώ. Ο Επίτροπος Νιλ Κίνοκ προειδοποίησε το Κοινοβούλιο ότι οι προτάσεις του δεν πρόκειται να υιοθετηθούν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καθώς οι αποφάσεις έχουν ήδη σχεδόν ληφθεί και τυχόν αλλαγές θα καθυστερούσαν την τύπωση του ευρωκέρματος που αναμένεται να αρχίσει προς τα τέλη του 1998.

ΤΑ ΕΘΝΙΚΑ ΝΟΜΙΣΜΑΤΟΚΟΠΕΙΑ ΠΟΥ ΘΑ ΤΥΠΩΣΟΥΝ

ΤΟ ΕΝΙΑΙΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΕΡΜΑ

ΚΡΑΤΟΣ Ε.Ε.

1) Αυστρία Θυγατρική εταιρία της κεντρικής τράπεζας.

2) Βέλγιο Το Βασιλικό Νομισματοκοπείο (Hotel Royal de Monnaie).

3) Γαλλία Η Διεύθυνση Νομισμάτων και Μεταλλίων του Υπουργείου Οικονομικών μέσω του νομισματοκοπείου του Πεσσάκ (πλησίον του Μπορντώ).

4) Γερμανία Τα πέντε κρατικά νομισματοκοπεία του Αμβούργου, Βερολίνου, Καρλσρούης, Μονάχου και Στουτγάρδης.

5) Δανία Θυγατρική εταιρία της κεντρικής τράπεζας.

6) Ελλάδα Τράπεζα της Ελλάδος

7) Ην. Βασίλειο Το Βασιλικό Νομισματοκοπείο (Royal Mint).

8) Ιρλανδία Κεντρική Τράπεζα της Ιρλανδίας.

9) Ισπανία Η κρατική εταιρία «Fabrica Nacional de Moneda y Timbre».

10) Ιταλία Το εποπτευόμενο από το Υπουργείο Οικονομικών «Istituto Poligrafico».

11) Κάτω Χώρες Κρατική εταιρία εκτελούσα εντολές του Υπουργείου Οικονομικών και της κεντρικής τράπεζας.

12) Λουξεμβούργο Το Βασιλικό Νομισματοκοπείο του Βελγίου.

- 13) Πορτογαλία Η κρατική εταιρία «Casa da Moeda».
- 14) Σουηδία Η θυγατρική εταιρία της κεντρικής τράπεζας «AB TUMBA BRUK».
- 15) Φινλανδία Κρατική εταιρία εποπτευόμενη από το Υπουργείο των Οικονομικών.